Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі універсітэт

Орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома
Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна

№ 2 (244) | Серада, 18 студзеня 1956 года | Цана 20 кап.

ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА ДНЯ

Наступіў адказнейшы перыяд у жыцці нашага універсітэцкага калектыву—зімовая экзаменацыйная сесія. У гэтым навучальным годзе яна супадае са знамянальнымі падзеямі ў жыцці нашай моладзі і усяго совецкага народа. Днямі закончыў сваю работу XIX з'езд ЛКСМБ. Хутка у сталіцы нашай Радзімы—Маскве адкрыецца XX з'езд Комуністычнай партыі Совецкага Саюза. Гэта абавязвае нашых студэнтаў і выкладчыкаў асабліва сумленна і з усёй стараннасцю аднесціся да экзаменаў, правесці сваю традыцыйную справаздачу перад Радзімай на высокім ідэйным і вучэбна-педагагічным узроўні.

На першым тыдні зімовай экзаменацыйнай сесіі выявіліся моцныя і слабыя бакі падрыхтоўкі студэнтаў па грамадскіх навуках і спецыяльных дысцыплінах, выявіліся таксама вынікі нашай вучэбнай і выхаваўчай работы. Гэтыя вынікі прымушаюць нас задумацца. Так, напрыклад, 11 студзеня на экзамене па псіхалогіі (дац. Е. П. Ерэсь) атрымалі нездавальняючыя ацэнкі студэнты Аўраменка, Пашына, Клімeнтава (гістфак). Аб нізкім узроўні выхаваўчай работы сведчаць факты абураючых паводзін студэнтаў у час заліку па асновах марксізма-ленінізма на II курсе геаграфічнага аддзялення, калі студэнты Татур, Новік прышлі на залік зусім непадрыхтаванымі. Больш таго, яны імкнуліся выкарыстаць шпаргалкі.

А комуніст I курса фізмата тав. Бадзяй, які на працягу усяго семестра абыякава адносіўся да заняткаў, не здаў неабходных работ і залікаў і зусім не з'явіўся на экзамены.

Ці можна мірыцца і з такімі фактамі, калі асобныя дэканаты не выконваюць вядомага законапалажэння аб экзаменах і заліках, дапускаючы да сесіі тых, хто мае акадэмічную запазычанасць. Так, 16 студэнтаў юрыдычнага факультэта, пяць з дзесяці студэнтаў, меўшых акадэмічную запазычанасць на філалагічным факультэце, былі уключаны у ведамасці і здавалі экзамены, хаця не мелі на гэта права. Былі такія і на гістарычным факультэце (Саковіч, Арлоў). Ці не відавочна, што ведамасці на гэтых факультэтах запаўняюцца механічна? Між тым, калі-б дэканы факультэтаў у апошнім тыдні снежня сабралі замацаваных за курсамі выкладчыкаў і заг. кафедр і абмеркавалі пытанне аб допуску студэнтаў да сесіі, такога становішча не стварылася-б. Дэканы і заг. кафедр павінны вывучаць склад студэнтаў і вырашаць індывідуальна пытанне аб тым, каму з маючых запазычанасць дазволіць яе ліквідаваць і ў якія тэрміны. Не цягнулася-б тады з курса на курс студэнтка II курса аддзялення рускай мовы і літаратуры С. Навіцкая, якая злоўжывала незаконнымі льготамі і не працавала над сабой. Экзамінатары Н. Хрыпко, Д. Фактаровіч толькі рукамі разводзілі, як яе дапусцілі да сесіі... Дэканы, абапіраючыся на загадчыкаў кафедр, павінны дабіцца выканання існуючага законапалажэння аб экзаменах і заліках. Толькі тады, калі мы закрыем усе шчыліны і пралазы для гультаёў, калі мы паставім іх твар у твар перад суровай неабходнасцю здаваць экзамены і залікі у тэрмін, толькі тады універсітэт вызваліцца ад баласту, які перашкаджае руху уперад нашай вышэйшай школы.

Асобнымі экзамінатарамі парушаецца законапалажэнне аб экзаменах і заліках. Так, білеты ў гт. Рудзіцкага і Пахута былі без подпісу заг. кафедры, экзамінатар тав. Янчанка некалькі дзён пасля экзамена затрымліваў ведамасць у сябе. Гэтыя парушэнні не мелі-б месца, калі-б увайшло у сістэму узаеманаведванне залікаў і экзаменаў, якое слаба укараняецца, нягледзячы на распараджэнне навучальнай часткі аб увядзенні асістэнтаў.

Так, 12 студзеня на экзаменах і заліках па асновах марксізма-ленінізма, псіхалогіі і палітэканоміі не прысутнічалі ні загадчыкі кафедр, ні асістэнты, ні прадстаўнікі дэканатаў. Калі-б кожны экзамен коратка абмяркоўваўся членамі кафедр, гэта-б узмацніла кантроль за устанаўленнем сур'ёзных патрабаванняў да студэнтаў. Іменна такую абстаноўку змаглі стварыць дэканат і партарганізацыя біёлага-глебавага факультэта, і таму экзамінатары дац. Шашкоў, дац. Рагожын, ст. выкл. Рабцэвіч былі задаволены адказамі студэнтаў.

Асноўнае у паспяховай здачы экзаменаў залежыць ад самога студэнта. Але многае патрабуецца і ад нашых грамадскіх арганізацый, ад вучэбнай часткі, ад дэканатаў, кафедр, адміністрацыйна-гаспадарчай часткі універсітэта. Іх задача—правільна арганізаваць кожны экзамен, стварыць для студэнтаў спакойную дзелавую абстаноўку, строга захоўваць расклад кансультацый і экзаменаў, не дапускаць выпадкаў зрыву і пераносу іх.

Асаблівую увагу трэба звярнуць на дзейнасць работнікаў адміністрацыйна-гаспадарчай часткі у падрыхтоўцы аудыторый да экзаменаў.

Актыўную дапамогу рэктарату, партыйнай арганізацыі павінны аказаць комсамольская і прафсаюзная арганізацыі універсітэта. Яны закліканы ажыццяўляць кантроль над падрыхтоўкай студэнтаў да экзаменаў, дапамагаць ім у наладжванні самастойнай работы, своечасова рэагаваць на усё тое, што перашкаджае нармальнаму ходу экзаменаў.

У перыяд сесіі не павінна паслабляцца палітыка-выхаваўчая работа сярод студэнтаў. Вопыт сцвярджае, што там, дзе палітыка-выхаваўчая работа у час экзаменаў не паслабляецца, а актывізуецца, яна станоўча адбіваецца на вучэбных паказчыках студэнтаў.

Экзаменацыйная сесія у разгары. Наперадзе многа напружанай і адказнай работы. Не паслабляць тэмпаў падрыхтоўкі і правядзення экзаменаў, няспынна нарошчваць іх, неадкладна ухіляць недахопы, якія выяўляюцца ў ходзе сесіі,—важнейшая задача дня.

Станоўчы вынік

13 студзеня група студэнтаў IV курса гістарычнага факультэта здавала экзамен па спецкурсу «Рэвалюцыя 1905 года ў Беларусі».

З 22 здаваўшых экзамен, 20 студэнтаў атрымалі выдатныя адзнакі, 2 здалі экзамен на добра.

На здымку: група студэнтаў у мінералагічным музеі за падрыхтоўкай да чарговага экзамена.

АДКАЗВАЮЦЬ ЖУРНАЛІСТЫ

Зноў на калідорах універсітэта многалюдна і шумна. Студэнты падчытваюць канспекты, высвятляюць незразумелыя пытанні агульнымі сіламі, віншуюць сваіх таварышаў, якія расчырванелыя выходзяць пасля здачы экзамена.

Каля аудыторыі № 66 сабраліся першакурснікі-журналісты. Яны здаюць сёння першы студэнцкі экзамен—вусную народную творчасць беларускага народа. Кожны хвалюецца. Усе з нецярплівасцю чакаюць: калі ужо нарэшце пакажацца таварыш, які здаў першы экзамен. Вось дзверы адчыняюцца, і паказваецца радасны твар студэнткі Ірыны Угольнік.

— Ну як, шмат пыталіся, колькі паставілі?—цэлы дзесятак пытанняў пасыпалася да Ірыны, і чыесьці рукі ужо выхапілі заліковую кніжку.

— Увага, таварышы! Іра атрымала першае «выдатна»,—хтосьці голасна абвясціў студэнтам.

Усе кінуліся віншаваць студэнтку з першай пяцёркай. Адзін за другім заходзяць першакурснікі. З экзамена усе вяртаюцца задаволеныя, радасныя. Радуецца і экзамінатар Дзіана Пятроўна Багрова. Ды чаму-б не радавацца. Усе студэнты добра падрыхтаваліся да экзаменаў і таму 15 з іх атрымалі «выдатна» і 13—«добра».

Побач з першакурсікамі хвалююцца і пяцікурснікі-журналісты. Яны ужо дзевяты раз здаюць экзамены. Яшчэ варта пахваляваць і больш за пяцікурснікаў—яны здаюць адзін з цяжкіх прадметаў—гісторыю літаратуры народаў СССР. Але і гэты сур'ёзны экзамен большасць студэнтаў вытрымала. 31 студэнт здаў экзамены на «добра», 11—на «выдатна» і толькі 4—на «пасрэдна». Студэнты-пяцікурснікі ведалі, што такія студэнты як А. Глебка, Г. Зотаў, Е. Зубараў, Г. Карлава падвядуць. І не памыліліся. Яны падвялі увесь курс. Яны дрэнна рыхтаваліся увесь семестр да заняткаў, і вось—вынік.

Б. ПАЛЯШУК.

ГАВОРАЦЬ ЭКЗАМІНАТАРЫ

ЭКЗАМЕН ПА ДЫЯЛЕКТЫЧНАМУ МАТЭРЫЯЛІЗМУ

Марксісцкая філасофія, як навуковы светапогляд, мае рашаючае значэнне у пазнанні законаў акружаючай рэчаіснасці.

Многія студэнты універсітэта сур'ёзна і глыбока вывучаюць філасофскія творы класікаў марксізма-ленінізма. Аб гэтым сведчаць экзамены па дыялектычнаму матэрыялізму.

Большасць будучых геолагаў на экзаменах паказала глыбокае веданне праблем марксісцкай філасофіі і твораў класікаў марксізма-ленінізма.

Так, у 48 студэнтаў, якія здавалі экзамен, адзнакі размеркаваліся наступным чынам: 18—«выдатна», 24—«добра», 4—«здавальняюча», 2—«нездавальняюча» (Шацёр і Чымбург).

Экзамены паказалі, што студэнты могуць авалодаць марксісцкай філасофіяй пры той умове, калі яны будуць сістэматычна наведваць лекцыі, семінарскія заняткі, канспектаваць творы, з'яўляцца на індывідуальныя і групавыя кансультацыі, актыўна удзельнічаць у абмяркоўваемых пытаннях на семінарскіх занятках.

Студэнты Себесевіч, Буко, Грыгаровіч, напрыклад, на пытанні экзаменацыйных білетаў давалі адказ больш або менш правільна, але калі былі пастаўлены пытанні па творах, то яны адказвалі слаба, няўпэўнена, наогул без ведання справы, хаця у іх і былі канспекты па некаторых раздзелах. Гэта адбылося таму, што яны неактыўна выступалі на семінарах, а Грыгаровіч 10 і 15 снежня зусім не была на занятках.

Студэнты Шацёр і Чымбург атрымалі «нездавальняюча» таму, што яны амаль не рыхтаваліся да семінарскіх заняткаў, зусім не слухалі лекцый і, як вынік, дрэнна адказвалі на экзаменах.

Так у час экзаменацыйнай сесіі выяўляецца работа кожнага студэнта на працягу семестра.

А. І. ЛЕЎКО,
кандыдат навук.

Ганебны учынак

10 студзеня, прымаючы залік па асновах марксізма-ленінізма у студэнтаў II курса геаграфічнага аддзялення Новік, Маркевіч, Дзісько і Носік, я заўважыла чужыя канспекты, разарваныя на некалькі частак «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Пры адказе студэнты Новік і Татур паказалі поўнае няведанне матэрыялу. Вельмі слаба адказваў і староста гэтай групы Маркевіч, нягледзячы на вялікую колькасць «дапаможных» матэрыялаў. Што-ж датычыцца студэнта Новіка, то ён спрабаваў падмануць выкладчыка і такім шляхам атрымаць залік. Але гэта яму не удалося. За няведанне матэрыяла я паставіла яму незалік.

Падобныя учынкі падману выкладчыка, псавання падручнікаў і прадстаўлення выкладчыку не сваіх канспектаў з'яўляюцца недастойнымі і ганебнымі для совецкага студэнта. Але мяне больш за ўсё засмучае тое, што у групе гэтыя амаральныя учынкі не знаходзяць асуджэння, а усяляк пакрываюцца. На маё пытанне, хто парваў «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» і хто карыстаўся не сваімі канспектамі, ніхто з прысутных студэнтаў групы не адказаў. Гэты факт кругавой парукі і пакрывання гультаёў гаворыць аб нізкай свядомасці і забыцці комсамольцамі галоўнага свайго абавязку—змагацца з усякімі учынкамі, недастойнымі совецкага студэнта.

У гэтай-жа групе ёсць прыкладныя студэнты-комсамольцы—Жукава, Набунскі і іншыя. Яны паказалі глыбокія веды па марксісцка-ленінскай тэорыі. А вось пакрываючы абураючыя учынкі сваіх аднакурснікаў, гэтыя таварышы, памойму, паказалі сваё няправільнае разуменне дружбы і таварыства.

Н. ШАВЕЛЬСКАЯ,

С. А. ПАХУТА: „Адказамі студэнтаў я задаволен"

Студэнты II курса аддзялення матэматыкі, магчыма, раней і не падазравалі аб існаванні у біялагічным корпусе нейкай там 54 аудыторыі. Сёння-ж, па волі лёсу, яе масіўныя дзверы набылі велізарную прыцягальную сілу. Кожнаму хочацца адчыніць іх як мага хутчэй, а затым—даказаць экзамінатару Станіславу Антонавічу Пахута свае глыбокія веды па тэарэтычнай механіцы. Але, як гэта ні прыемна, чарга ёсць чарга.

Тым, хто заспаў, застаецца толькі нервова гартаць скалечаныя канспекты ды зазіраць у шчыліны дзвярэй. А Ала Масюк будуе з крэслаў цэлую вавілонскую вежу і з яе вышыні цераз шкло устрывожана заглядае на стол экзамінатара: як ён—не надта сёння суровы?

Не, калі Станіславу Антонавічу добра адказваць, ён, безумоўна, не суровы. Ён ледзь прыкметна—вугалкамі вуснаў—усміхаецца, слухаючы, як чотка і лаканічна даказвае тэарэмы Карно студэнтка Зоя Малікава.

— А якое значэнне мае прынцып Лагранша?

Зоя хвіліну збіраецца з думкамі. Ала Байко хоча ёй дапамагчы, і, склаўшы далоні рупарам, нешта падказвае. Але Малікава адмоўна ківае галавой: не, спраўлюся сама. Яна спакойна запісвае розныя формулы, алоўкам малюе схему—і задаволены экзамінатар бярэ у рукі заліковую кніжку. Зоя устрывожана сочыць за рукой Станіслава Антонавіча: можа і чацвёрка. Але не...

— Нічога не скажаш, выдатна!—кажа ён на развітанне.

Услед за Зояй выдатныя ацэнкі атрымліваюць Ала Гайко і Іна Міраненка. Здаецца ўсё ідзе добра, аднак...

За стол, засланы жоўтым абрусам, садзіцца Нэла Міраненка. Яна нервова камячыць білет, углядаецца кудысьці за акно, але ўсё гэта не выратоўвае становішча. Відаць, што Нэла не разумее сэнсу запісаных ёю на паперы, а мо' і перапісаных са шпаргалкі доўгіх радкоў складанай формулы. Станіслаў Антонавіч для заспакаення закурвае папіросу і пачынае праходжвацца уздоўж сталоў. Яго увагу прыцягвае падазронае шалясценне паперы у руках Л. Міланові́ч. Ці то сама хоча сёе-тое падгледзець, ці іншаму дапамагчы... Экзамінатар канфіскуе салідную стопку вырваных з канспекта лістоў і вяртаецца да разгубленай Нэлы.

— Больш не магу, чым «пасрэдна». Самі вінаваты.

Вядома, Нэлу гэта не задавальняе. Хутка яна зноў вяртаецца, на гэты раз... з медыцынскай даведкай. Бачыце, нешта нездаровілася і наогул...

Нажаль, Нэла—не выключэнне. Элементарных рэчаў не ведалі Ф. Гінзбург, М. Міхейчык, Н. Вінцэвіч. Іх пасрэдныя адзнакі— вынік дрэннай падрыхтоўкі да экзамена. Відаць, недастаткова «хварэла» за іх з-за дзвярэй Ала Масюк і яе сяброўкі. «Хварэць» трэба было раней, пры падрыхтоўцы!

— А наогул,—гаворыць пасля экзамена Станіслаў Антонавіч,—ведамі студэнтаў я задаволен. Курс гадавы досыць цяжкі. Я баяўся, што будзе горш. А так—глядзіце: з 27 студэнтаў другой групы 12 здалі на «выдатна», 11—на «добра» і толькі чацвёра... Нядобра гэта, але як цудоўна адказвалі З. Малікава, Н. Бабкова, Т. Кастко!

А. МАЛЬДЗІС.

НАВУКА, ПРАЦУЙ І МУЖНЕЙ

★

Совецкая вышэйшая школа падыходзіць да XX з'езда партыі са значнымі дасягненнямі. У ВНУ краіны зараз навучаецца 1 мільён 865 тысяч студэнтаў, у завочных і вячэрніх аддзяленнях ВНУ налічваецца 727 тысяч чалавек.

У 1955 годзе ВНУ Совецкай краіны скончыла больш 250 тысяч спецыялістаў. Падрыхтоўкай маладых кадраў у Совецкім Саюзе занята больш 100 тысяч прафесараў, дацэнтаў і выкладчыкаў. Ужо ў сценах вышэйшай школы будучыя спецыялісты ўключаюцца ў навуковую і практычную дзейнасць, выконваючы важныя навукова-даследчыя работы.

У гэтым нумары расказваецца аб тым, якіх поспехаў дабіўся калектыў студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага універсітэта ў апошнія гады, з чым ён сустракае XX з'езд КПСС.

З НЕДАХОПАМІ НЕЛЬГА МІРЫЦЦА

За апошнія гады партыйная арганізацыя БДУ імені В. І. Леніна вырасла ў адну з буйнейшых партарганізацый горада. Пагэтаму яна можа і павінна вырашаць на больш высокім узроўні задачу падрыхтоўкі і выхавання маладых спецыялістаў для народнай гаспадаркі нашай краіны.

Ідучы насустрач XX з'езду КПСС, партыйная арганізацыя ажыццявіла ў апошні час рад мерапрыемстваў, накіраваных на арганізацыйнае умацаванне сваіх радоў, на ўзмацненне вучэбнай і выхаваўчай работы, на далейшае разгортванне крытыкі і самакрытыкі недахопаў у жыцці універсітэта.

Тым не менш, работа факультэцкіх партарганізацый і ў цэлым партыйнай арганізацыі універсітэта яшчэ не адказвае тым задачам, якія пастаўлены перад намі Цэнтральным Камітэтам партыі.

Першыя два—тры месяцы гэтага навучальнага года паказалі, што асноўным недахопам у жыцці універсітэцкага калектыву з'яўляецца усё яшчэ нізкі узровень партыйна-арганізацыйнай работы. Толькі гэтым можна растлумачыць частыя выпадкі парушэння вытворчай і вучэбнай дысцыпліны, факты амаральных учынкаў і парушэння правіл соцыялістычнага супольнага жыцця з боку асобных студэнтаў універсітэта.

І невыпадкова пагэтаму, што партыйная арганізацыя універсітэта ў апошні час падвергнута суровай і аб'ектыўнай крытыцы з боку вышэйстаячых партыйных органаў і рэспубліканскага друку.

Безумоўна, што з такім становішчам нельга мірыцца. Не толькі комуністы, але і значная частка беспартыйных работнікаў і студэнтаў універсітэта правільна зразумелі і імкнуцца ліквідаваць недахопы ў сваёй практычнай рабоце. Але гэтага яшчэ зусім недастаткова для таго, каб павысіць справу палітычнага выхавання студэнцкай моладзі.

Рашаючую ролю ў паляпшэнні палітыка-выхаваўчага працэсу павінны адыграць факультэцкія партыйныя арганізацыі. Іменна яны павінны узначаліць, арганізаваць ініцыятыву партыйнага і комсамольска-прафсаюзнага актыву на вырашэнне надзённых пытанняў выхаваўчай работы непасрэдна ў групах.

Многія партарганізацыі (хімфака—сакратар тав. Паўлючэнка, біялагічнага факультэта, сакратар тав. Пылілаў і др.) па-сур'ёзнаму узяліся за гэтую справу. Нажаль, марудна і неарганізавана уключаюцца ў барацьбу за уздым палітыка-выхаваўчай работы партарганізацыі юрыдычнага факультэта—сакратар тав. Матусевіч, геолага-геаграфічнага — сакратар тав. Карулін. Партыйныя бюро гэтых факультэтаў доўгі час па сутнасці самаўхіляліся ад кіраўніцтва групавымі арганізатарамі, пусцілі іх работу на самацёк.

У выніку, большасць адказных за выхаваўчую работу ў групах правялі сярод студэнтаў па аднаму—два мерапрыемствы, і на гэтым супакоіліся. Безадказнасць да партыйных даручэнняў з боку такіх таварышаў, як Кікаць, Салун і другія, можна растлумачыць нізкім узроўнем унутрыпартыйнай работы і перш за усё партыйнай дысцыпліны ў гэтых партарганізацыях.

Аб слабым узроўні унутрыпартыйнай дысцыпліны ў партарганізацыях юрыдычнага, геолага-геаграфічнага і др. факультэтаў сведчаць факты беспрынцыповых узаемаадносін паміж комуністамі, несвоечасовая уплата партыйных узносаў, невыкананне партыйных даручэнняў і нават няшчырасць перад партыяй (комуніст тав. Зазека). Толькі несур'ёзнасцю адносін да партыйных даручэнняў тлумачыцца той факт, што на геолага-геаграфічным факультэце ужо ў чацверты раз змяняюцца сакратары і члены партыйнага бюро.

Асобныя комуністы-студэнты забываюць аб сваім важнейшым абавязку—сур'ёзна і глыбока працаваць над авалоданнем асновамі навук. Нельга мірыцца з тым, што комуністы Бадзяй (фізмат), Аўраменка (філфак) і другія на экзаменах у гэтую сесію ужо атрымалі нездавальняючыя ацэнкі.

Усё гэта сведчыць аб тым, што партыйныя бюро асобных факультэтаў не заклікаюць такіх комуністаў да захавання партыйнага статуту, да сумленнага і самаадданага выканання свайго партыйнага абавязку.

Задача партыйнага камітэта і партбюро факультэтаў, усёй партыйнай арганізацыі універсітэта—павысіць узровень унутрыпартыйнай работы, патрабаваць ад комуністаў строга захоўваць партыйную дысцыпліну, узмацніць уплыў комуністаў сярод беспартыйных мас з тым, каб накіраваць іх энергію і ініцыятыву на выкананне стаячых перад намі задач.

Ідучы насустрач XX з'езду КПСС, партыйная арганізацыя універсітэта абавязана прыкласці усе намаганні да забеспячэння высокаякаснай падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй — маладых будаўнікоў комунізма.

В. І. СТАРАВОЙТАЎ,
сакратар парткома БДУ.

★ ★ ★

НАСУСТРАЧ XX З'ЕЗДУ КПСС

На адным з нядаўніх сваіх пасяджэнняў кафедра марксізма-ленінізма абмеркавала пытанне аб задачах кафедры па дастойнай сустрэчы XX з'езду КПСС. Кафедра ў сваім рашэнні заклікала усіх навуковых работнікаў і аспірантаў мабілізаваць усе свае намаганні для уздыму усёй вучэбнай, навуковай і палітыка-выхаваўчай работы, з тым каб азнаменаваць гэту важную падзею ў жыцці нашай партыі і краіны новымі працоўнымі поспехамі. Кафедра заклікала арганізавана і на высокім ідэйна-тэарэтычным узроўні правесці залікі па асновах марксізма-ленінізма ў зімовую экзаменацыйную сесію, аказаць студэнтам максімальную дапамогу ў падрыхтоўцы да залікаў, сістэматычна праводзіць групавыя і індывідуальныя кансультацыі.

У кабінеце марксізма-ленінізма вырашана арганізаваць стэнд літаратуры аб дастойнай сустрэчы XX з'езду працоўнымі нашай краіны і рэспублікі.

Выкладчыкі кафедры прымуць актыўны удзел у выступленнях перад насельніцтвам горада і вобласці і ў друку з дакладамі, гутаркамі і артыкуламі аб поспехах нашай краіны, дасягнутых за перыяд паміж XIX і XX з'ездамі КПСС.

Зараз, пасля апублікавання дакументаў і матэрыялаў з'езду, работнікі кафедры прымуць удзел у вывучэнні і прапагандзе гэтых рашэнняў сярод калектыву універсітэта і насельніцтва горада.

★

КАШТОЎНАЯ РАБОТА

Буйнай падзеяй на філалагічным факультэце БДУ была абарона доктарскай дысертацыі М. Г. Ларчанкам.

Дысертацыя М. Г. Ларчанкі «Станаўленне і развіццё рэалізма ў беларускай літаратуры XIX стагоддзя»—вынік плённай, шматгадовай працы. Гэтая манаграфія па ахопу даследаваемага матэрыялу, па важнасці і распрацоўцы пастаўленай праблемы займае віднае месца ў беларускім літаратуразнаўстве.

Кіраўніком работай М. Г. Ларчанкі вядомы украінскі літаратуравед, член-карэспандэнт АН СССР, прафесар А. І. Белецкі. Навуковыя апаненты—прафесар Кіеўскага універсітэта Е. П. Кірылюк, прафесар І. Н. Лушчыцкі, прафесар І. В. Гутараў, член-карэспандэнт АН БССР П. Ф. Глебка указалі на каштоўнасць, высокі ідэйна-тэарэтычны узровень дысертацыі М. Г. Ларчанкі.

Вучоны Совет БДУ прысвоіў М. Г. Ларчанку навуковую ступень доктара філалагічных навук.

Пажадаем нашаму паважанаму вучонаму далейшых поспехаў у развіцці совецкай літаратуразнаўчай навукі.

НОВЫ МАЛАДЫ ВУЧОНЫ

Нядаўна адбылася абарона кандыдацкай дысертацыі маладым выкладчыкам фізіка-матэматычнага факультэта І. І. Пятроўскім. Яго работа «Даследаванне генерыруючых крышталічных дыёдаў» атрымала высокую навуковую ацэнку. І. І. Пятроўскаму аднагалосна прысвоена ступень кандыдата фізіка-матэматычных навук.

ВЫНІК ПЛЁННАЙ ПРАЦЫ

Доўга і настойліва працаваў аспірант Б. В. Бокуць над тэмай «Статыстычная тэорыя структуры паверхоўнага слоя вадкасці». Нарэшце даследаванне закончана.

3 студзеня на пасяджэнні Вучонага Совета прыродазнаўчых навук работа была прадстаўлена да абароны. Афіцыяльныя апаненты прафесар М. Ф. Шырокаў і дацэнт Ф. К. Горскі высока ацанілі даследаванне маладога вучонага.

Вучоны Совет аднагалосна прысудзіў Б. В. Бокуцю ступень кандыдата фізіка-матэматычных навук.

Творча распрацоўваць навуковыя праблемы

Наша партыя заўсёды удзяляла і удзяляе вялікую увагу творчай распрацоўцы марксісцка-ленінскай навукі—вернага компаса, які асвятляе шлях совецкага народа да комунізма.

XIX з'езд Комуністычнай партыі, удзяліўшы вялікую увагу пытанням ідэалагічнай работы партыі, патрабаваў ад усіх партыйных арганізацый пакончыць з недаацэнкай ідэалагічнай работы. З'езд заклікаў усіх навуковых работнікаў грамадскіх дысцыплін смялей і актыўней уключыцца ў творчую распрацоўку тэорыі, абагульваць вопыт соцыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне, накіраваць усю сваю навукова-даследчую работу на глыбокую і усебаковую распрацоўку пытанняў марксісцка-ленінскай навукі ў цеснай сувязі з жыццём, з практыкай комуністычнага будаўніцтва ў СССР.

Кафедры марксізма-ленінізма, палітычнай эканоміі і філасофіі нашага універсітэта, кіруючыся рашэннямі XIX з'езда, паследуючых пленумаў ЦК КПСС, дабіліся за прайшоўшы перыяд некаторай актывізацыі навукова-даследчых работ. Амаль усе выкладчыкі кафедр палітычнай эканоміі, марксізма-ленінізма і філасофіі, якія не мелі раней вучоных ступеней, за гэты перыяд напісалі і паспяхова абаранілі кандыдацкія дысертацыі на актуальныя тэмы, прысвечаныя распрацоўцы важных пытанняў марксісцка-ленінскай тэорыі. Гэта немалыя дасягненні ў навукова-даследчай рабоце на грамадскіх кафедрах за перыяд паміж двума з'ездамі партыі. У апошнія гады выкладчыкі грамадскіх кафедр часцей сталі выступаць у друку з артыкуламі навуковага і навукова-прапагандысцкага характару. Прафесар І. Н. Лушчыцкі апублікаваў серыю навуковых артыкулаў аб перадавой грамадска-палітычнай думцы ў Беларусі ў другой палавіне XIX века і заканчвае падрыхтоўку да друку манаграфіі на гэтую тэму. Дацэнт В. І. Сцяпанаў завяршае работу над доктарскай дысертацыяй аб светапоглядзе Белінскага. Кандыдат эканамічных навук П. У. Грышановіч апублікаваў манаграфію. Шэраг артыкулаў па канкрэтных пытаннях эканомікі і прапагандзе эканамічных ведаў апублікавалі кандыдаты эканамічных навук Ф. В. Баравік, С. Е. Янчанка. Выступаюць у перыядычным друку з навукова-прапагандысцкімі артыкуламі і іншыя работнікі кафедр грамадскіх навук.

Аднак, ідучы насустрач XX з'езду КПСС, мы павінны з усёй шчырасцю прызнаць, што ў навукова-даследчай рабоце кафедр марксізма-ленінізма, палітычнай эканоміі і філасофіі нашага універсітэта ёсць многа сур'ёзных недахопаў. Гэтыя недахопы былі падвергнуты нядаўна рэзкай крытыцы на калегіі Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР і ў загадзе Міністра вышэйшай адукацыі.

Адным з сур'ёзных недахопаў у рабоце грамадскіх кафедр з'яўляецца вядомы адрыў навукова-даследчай работы ад жыцця, ад работы прадпрыемстваў, калгасаў, МТС і соўгасаў. Выкладчыкі грамадскіх навук слаба дапамагаюць абагульваць і распаўсюджваць лепшы вопыт комуністычнага будаўніцтва ў галіне народнай гаспадаркі і культуры, актывізаваць вытворчую дзейнасць. Тэматыка навуковых работ гэтых кафедр да апошняга часу насіла раздроблены і часта выпадковы характар. Толькі плануючы работу на 1956 год, кафедра марксізма-ленінізма узяла для распрацоўкі комплексную тэму ў сувязі з набліжаючайся 40-й гадавінай Кастрычніка. Асобныя выкладчыкі нават не мелі планаў сваіх навуковых работ.

Кафедры зусім мала друкуюць манаграфій, артыкулаў, лекцый, дапаможнікаў. Як адзначаецца ў загадзе Міністра, у апублікаваных у друку работах і абароненых кандыдацкіх дысертацыях ёсць сур'ёзныя недахопы. На кафедрах грамадскіх навук слаба пастаўлена творчае абмеркаванне навуковых работ, не вядуцца творчыя дыскусіі па актуальных пытаннях практыкі комуністычнага будаўніцтва, слаба развіта крытыка і самакрытыка, рэдка абмяркоўваюцца тэарэтычныя даклады па марксісцка-ленінскай тэорыі. Сур'ёзнай крытыцы падвергнута работа Вучонага Совета універсітэта, які пры абароне кандыдацкіх дысертацый не прыцягвае да чытання іх навуковую грамадскасць, у выніку чаго абарона часта праходзіць без сур'ёзных творчых дыскусій.

Адным з недахопаў навуковай работы з'яўляецца адсутнасць каардынацыі гэтай работы паміж кафедрамі грамадскіх навук універсітэта і ВНУ горада.

Наяўнасць гэтых сур'ёзных недахопаў абавязвае усіх работнікаў кафедр марксізма-ленінізма, палітэканоміі і філасофіі нашага універсітэта з усёй сур'ёзнасцю узяцца за паляпшэнне навукова-даследчай работы. Задача заключаецца ў тым, каб, ідучы насустрач XX з'езду КПСС, перабудаваць нашу навуковую работу пад пунктам гледжання павышэння тэарэтычнай і практычнай значымасці выконваемых навуковых работ, зыходзячы з спецыфічных задач у галіне народнай гаспадаркі культуры Беларускай ССР. Неабходна узяцца за комплексную, глыбокую распрацоўку пытанняў марксісцка-ленінскай навукі на аснове творчага абагульнення практыкі комуністычнага будаўніцтва, удзяліўшы асобую увагу вывучэнню і тэарэтычнай распрацоўцы пытанняў эканомікі прамысловых прадпрыемстваў, МТС, соўгасаў і калгасаў. Неабходна таксама больш планаваць і рыхтаваць вучэбных дапаможнікаў і навукова-метадычнай літаратуры. Пры гэтым трэба звярнуць асаблівую увагу на ідэйна-тэарэтычны змест выдаваемых навуковых работ, тэарэтычных дакладаў, абараняемых дысертацый. Трэба, каб у нас стала непарушным правілам сістэматычнае і глыбокае абмеркаванне і дзелавая крытыка на кафедрах усіх навуковых работ, і ў першую чаргу тых, якія рыхтуюцца да друку.

У сучасны момант па рашэнню Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР на кафедры марксізма-ленінізма, палітэканоміі, філасофіі ускладзен абавязак каардынаваць работу адпаведных кафедр ВНУ г. Мінска і іншых гарадоў Беларускай ССР. Гэта не толькі ускладае на універсітэцкія кафедры вялікую адказнасць, але і адкрывае новыя вялікія магчымасці ў справе прыцягнення усіх навуковых сіл па грамадскіх дысцыплінах горада і рэспублікі для распрацоўкі комплексных і сур'ёзных навуковых праблем.

В. М. СІКОРСКІ.
кандыдат філасофскіх навук

НА РАДАСЦЬ СОВЕЦКІХ ЛЮДЗЕЙ!

Цясней сувязь з вытворчасцю

Перад совецкімі вучонымі стаяць вялікія і пачэсныя задачы у справе узмацнення сувязі навукі з вытворчасцю, у справе забеспячэння далейшага тэхнічнага прагрэсу у галінах прамысловасці. Многа трэба папрацаваць у гэтым напрамку і калектыву Беларускага дзяржаунага універсітэта.

Прыкладам трывалай сувязі навукі з практыкай можа служыць работа кафедр агульнай фізікі і электрафізікі. Некалькі год таму назад работнікі гэтых кафедр заняліся праблемай вывучэння раду фізічных уласцівасцей поуправаднікоу, якія шырока укараняюцца у вытворчасць. Атрыманыя вынікі аказаліся настолькі важнымі, што на аснове іх некаторыя работнікі (М. К. Шыдлоускі, М. Я. Рэзнікау, І. І. Пятроускі) напісалі і абаранілі кандыдацкія дысертацыі, а тт. В. А. Путан, С. А. Кісляков і іншыя рыхтуюць дысертацыі да абароны.

Трэба адзначыць вялікую цікавасць студэнтау-фізікау V курса да дыпломных работ, тэматыка якіх звязана з практыкай прамысловасці. Выкананыя у мінулыя гады на кафедрах спектральнага аналізу і фізічнай оптыкі, а таксама на іншых фізічных кафедрах такія дыпломныя работы былі высока ацэнены работнікамі адпаведных заводау і атрымалі выдатную адзнаку пры іх абароне. І сёлета многім студэнтам-фізікам прапанаваны тэмы дыпломных работ, звязаныя з вырашэннем пытанняу, якія цікавяць завод поуправаднікоу, радыёзавод, пеніцылінавы завод і г. д.

Асабліва вялікія перспектывы у справе далейшага разгортвання работы па садружнасці з вытворчасцю адкрываюцца у сувязі з дасягненнямі ядзернай фізікі.

Ёсць у нашай рабоце і сур'ёзныя недахопы. Не усе кафедры факультэта удзяляюць увагу справе садружнасці з вытворчасцю. Дрэнна і тое, што лік комплексных тэм, што вырашаюцца кафедрамі, пакуль вельмі малы. Адной з галоуных прычын такога становішча з'яуляецца адсутнасць у Мінску каардынацыйнага цэнтра па пытаннях сувязі з вытворчасцю, важнейшай задачай якога была-б арганізацыя інфармацыі па тых праблемах, вырашэнне якіх жыццёва неабходна для прамысловасці рэспублікі.

Да апошняга часу арганізацыйныя пытанні, звязаныя з ажыццяуленнем творчай садружнасці з работнікамі прамысловасці, вырашаюцца саматугам і таму у многіх выпадках не прыносяць жадаемага выніку. Вялікай перашкодай у рабоце з'яуляецца і адсутнасць на факультэце неабходнага—навейшага абсталявання, у сувязі з чым пастаноука многіх важных і цікавых праблем аказваецца немагчымай, а вырашэнне некаторых задач няпоуным.

Ужо цяпер наспела неабходнасць пастаноукі такіх праблем, вырашэннем якіх павінны сумесна займацца не толькі фізікі розных спецыяльнасцей, але таксама і прадстаунікі іншых прыродазнаучых факультэтау.

Дэкан фізіка-матэматычнага факультэта дацэнт М. П. ХАЛІМАНОВІЧ.

Паспяхова прайшоу першы экзамен на V курсе аддзялення геалогіі. Глыбокія веды паказалі студэнты Мегілевіч, Вербіцкі, Давідовіч і другія.

НА ЗДЫМКУ: *кандыдат навук С. Г. Драмашка прымае экзамен у студэнткі І. Сідорык па курсу мінералогіі.*

XIX з'езд комсамола

З 10 па 12 студзеня у Мінску у Акруговым Доме афіцэрау імя К. Е. Варашылава праходзіу XIX з'езд ЛКСМ Беларусі. 660 дэлегатау—лепшых прадстаунікоу комсамола рэспублікі—перадавікі прамысловасці і сельскай гаспадаркі, настаунікі, студэнты, школьнікі, воіны Совецкай Арміі, комсамольскія работнікі з'ехаліся у сталіцу Беларусі, каб падвесці вынікі вялікай і плённай работы комсамольскіх арганізацый, ускрыць недахопы і намеціць далейшыя задачы па узмацненню актыунасці комсамольцау у барацьбе за новы уздым эканомікі і культуры.

10 студзеня у 12 гадзін дня сакратар ЦК ЛКСМБ А. Н. Аксёнау аб'яуляе XIX з'езд комсамола Беларусі адкрытым. Урачыста гучаць дзяржауныя Гімны Беларускай ССР і Совецкага Саюза. Раздаецца каманда: да вынасу сцяга рэспубліканскай комсамольскай арганізацыі устаць! Усе устаюць. Пад бурныя апладысменты прысутных Герой Совецкага Саюза В. А. Данілау у суправаджэнні двух асістэнтау уносіць Чырвоны Сцяг рэспубліканскай комсамольскай арганізацыі. Бурнай авацыяй сустракаюць дэлегаты прапанову аб выбранні ганаровага прэзідыума з'езду членау Прэзідыума ЦК КПСС.

Са справаздачным дакладам выступае першы сакратар ЦК ЛКСМБ тав. А. Н. Аксёнау. Дакладчык і выступаючыя у спрэчках расказалі аб поспехах, дасягнутых комсамольскай арганізацыяй рэспублікі пад кіраунiцтвам Комуністычнай партыі у справе комуністычнага выхавання моладзі, мабілізацыі яе на барацьбу за далейшы уздым народнай гаспадаркі і культуры. Комсамол Беларусі прышоу да свайго XIX з'езду не з пустымі рукамі. Больш 90 тысяч комсамольцау рэспублікі датэрмінова выканалі свае пяцігадовыя, а звыш 10 тысяч—па дзве і больш пяцігадовыя нормы. З ліку моладзі вырасла многа наватарау і рацыяналізатарау вытворчасці. Двухсоттысячная армія комсамольцау, што працуе у калгасах, МТС і соугасах рэспублікі, унесла немалы уклад у агульнанародную справу барацьбы за круты уздым сельскай гаспадаркі. Па пуцёуках комсамола на цалінныя землі выехала звыш 20 тысяч юнакоу і дзяучат, якія паказваюць там узоры самаадданай працы, змагаюцца за пературэнне у жыццё праграмы партыі па асваенню цалінных зямель.

Усе гэтыя поспехі былі-б яшчэ больш значнымі, гавораць дэлегаты, калі-б бюро ЦК ЛКСМБ, яго апарат і сакратары бліжэй былі да моладзі, лепш ведалі яе надзеі, запатрабаванні, мары, больш канкрэтна кіравалі абкомамі, райкомамі ЛКСМБ, пярвічнымі арганізацыямі.

На з'ездзе адзначалася, што у некаторых ВНУ дрэнна пастаулена палітыка-выхавауча работа, што у гэтай рабоце яшчэ многа шаблону, што у асяроддзі некаторай часткі студэнцтва заувасаюцца пагардлівыя адносіны да людзей працы, нежаданне ехаць на «перыферыю», сустракаюцца факты хуліганскіх учынкау. Комсамольскія арганізацыі слаба дапамагаюць кіраунікам і партыйным арганізацыям ВНУ у падрыхтоуцы і правядзенні вытворчай практыкі, не праяуляюць ініцыятывы ва устанауленні сувязей з вытворчасцю. З'езд заклікау рашуча пакончыць з гэтымі недахопамі. Комсамольцы БДУ павінны прыкласці усе сілы да таго, каб ліквідаваць гэтыя недахопы, якія ёсць у нашай комсамольскай арганізацыі, звярнуушы асаблівую увагу на недапушчэнне і папярэджанне фактау хуліганства, якія да гэтага часу не спыніліся на універсітэце.

Цёпла сустрэлі дэлегаты з'езду выступленне прадстаўніка беларускіх комсамольцау, якія асвойваюць цалінныя землі Казахстана, Уладзіміра Вараб'ёва. Ад імя навасёлау ён перадау дэлегатам з'езду гарачае комсамольскае прывітанне і расказвау аб гераічных справах беларускай моладзі, якая узнімае магутныя пласты цаліны у Кустанайскай вобласці. Тав. Вараб'ёу падзякавау комсамольскім арганізацыям і моладзі Беларусі за цёплыя, сяброускія пісьмы і падарункі, якія дасылаліся на цалінныя землі, і заклікау беларускіх комсамольцау мацаваць дружбу са сваімі пасланцамі, часцей прысылаць сваіх дэлегатау, якія-б дапамаглі навасельцам у наладжванні культурнага жыцця, паглядзелі-б, як яны працуюць. У адказ на гэтыя словы раздаюцца бурныя апладысменты дэлегатау, у зале разносіцца песня: «Едем мы, друзья, в дальние края!..»

Асабліва запомнілася дэлегатам усхваляванае выступленне маладой работніцы Віцебскай фабрыкі «КІМ» т. Лісіцкай.

— Я, простая работніца,— гаворыць дзяучына,—нават не групорг, а мяне выбіраюць дэлегатам на з'езд. За што? За тое, што я актыуная, сумленная, люблю працу. Раней, калі я была маленькай і мама мяне прывезла у Мінск, я ніколі не думала, што мяне выбяруць на з'езд: для гэтага-ж трэба зрабіць подзвіг. А цяпер я, выхаванка комсамола, зразумела, што сумленная, самаадданая праца у нашай краіне—таксама подзвіг.

З'езд, прайшоушы у абстаноуцы вострай крытыкі і самакрытыкі, намеціу мерапрыемствы па паляпшэнню усёй арганізацыйнай і ідэалагічнай работы комсамола Беларусі і выказау цвёрдую упэуненасць у тым, што комсамольцы і моладзь рэспублікі яшчэ цясней згуртуюць свае рады вакол Комуністычнай партыі, будуць і надалей аддаваць свае сілы, веды і энергію справе далейшага умацавання магутнасці Совецкай Радзімы.

Выконваючы рашэнні з'езду, комсамольцы універсітэта павінны прыкласці усе сілы, каб здаць экзамены і залікі зімовай сесіі на «добра» і «выдатна». Гэта будзе лепшы падарунак нашага студэнцкага калектыва надыходзячаму XX з'езду КПСС.

Е. БАБОСАЎ, сакратар камітэта ЛКСМ БДУ, дэлегат з'езда.

ЗА НОВЫЯ ПОСПЕХІ Ў НАВУКОВАЙ РАБОЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Прафесарска-выкладчыцкі склад нашага універсітэта папоуніуся за апошнія тры гады новымі, даволі значнымі навуковымі сіламі. Сёння у штаце універсітэта працуе 18 доктарау навук, 70 дацэнтау, 66 кандыдатау навук. Гэта—вялікая сіла. Такому навуковаму калектыву, як у нас, па плячу адказная і высокародная справа падрыхтоукі маладых спецыялістау для народнай гаспадаркі і культуры, ён можа з поспехам выконваць задачы выхавання новых навуковых кадрау, ставіць і вырашаць значныя навуковыя задачы.

Калі гаварыць аб падрыхтоўцы навуковых кадрау, аб вырашэнні навукова-тэарэтычных задач, аб сувязі навукі з вытворчасцю, то варта адзначыць, што за апошні час мы маем пэуныя зрухі у ажыццяуленні усіх гэтых задач. За апошнія гады палепшыла сваю работу аспірантура. Калі у 1952 годзе фактычна абаранілі дысертацыі 6 аспірантау, то у 1953 колькасць аспірантау, абараніушых свае навуковыя работы, узрасла да 15, у 1954—да 18 і у 1955—да 20. За час, які прайшоу пасля XIX з'езду КПСС, 8 навуковых супрацоунікау універсітэта абаранілі доктарскія дысертацыі.

Вялікая работа праведзена і у справе павышэння навуковай кваліфікацыі нашых выкладчыкау. За апошнія тры гады 52 супрацоунікі універсітэта абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Паспяхова працуюць па напісанню сваіх кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый многія нашы выкладчыкі. Завяршаюць, напрыклад, доктарскія работы дацэнты Сцяпанау, Ламбін, Родау.

Ліпенькі Пленум ЦК КПСС адзначыу, што вялікі калектыу навуковых работнікау вышэйшых навучальных установ недастаткова прыцягваецца да распрацоукі праблем у галіне развіцця новай тэхнікі, да рашэння навуковых задач, якія маюць вялікае народнагаспадарчае значэнне. Недастаткова удзельнічау у выкананні навуковых даследаванняу па тэматыцы прадпрыемствау і навуковы калектыу універсітэта. Толькі за апошні час намеціуся некаторы зрух у справе паляпшэння творчай садружнасці кафедр універсітэта з вытворчасцю.

Калектыу навуковых работнікау кафедр агульнай фізікі і электрафізікі і студэнты-дыпломнікі аддзялення фізікі праводзяць у садружнасці з Маскоускім заводам, які робіць поуправадніковыя прылады, комплексныя даследаванні у галіне фізікі і тэхнікі поуправаднікоу. Кафедра электрафізікі па дагавору з Мінскім радыёзаводам распрацоувае праблему паляпшэння магнітау, вырабляемых заводам. Аказваюць дапамогу заводам Мінска у паляпшэнні метадау спектральнага аналізу кафедры агульнай фізікі, спектральнага аналізу і фізічнай оптыкі.

Вялікае практычнае значэнне у ажыццяуленні тэхнічнага прагрэсу прамысловасці маюць вынікі даследаванняу кафедр хімічнага факультэта. Так, кафедра фізічнай і калоіднай хіміі (кіраунік праф. Паулючэнка) у садружнасці з работнікамі лабараторый Мінскага аутазавода і трактарнага завода распрацоуваюць новы спосаб павышэння зносаустойлівасці стальных і чыгунных вырабау.

Кафедра неарганічнай хіміі пад кіраунiцтвам праф. Н. Ф. Ермоленкі сумесна з супрацоунікамі лабараторыі АН БССР праводзіць работу па атрыманню адсарбентау з мясцовай сыравіны—торфу, лігііна і г. д. для ачысткі прадуктау пеніцылінавага завода і завода малочнай кіслаты. Вопыты паказалі магчымасць замены вугалю з дрэва названымі адсарбентамі. Распачаты таксама даследаванні у галіне хімічнай барацьбы з кустарнікамі шляхам іх апрыскавання гербесідам.

Важныя даследаванні у справе выкарыстання мясцовай гліны для ачысткі адпрацаваных змазачных масел вядуцца кафедрай аналітычнай хіміі з удзелам навуковых супрацоунікау цэнтральнай лабараторыі трактарнага завода. Навуковымі супрацоунікамі геалагічных кафедр (кіраунік—прафесар К. І. Лукашоу) ажыццяуляецца комплекснае вывучэнне мясцовых рэсурсау БССР—вапны, крэйды, пяскоу, гравія, солі і г. д. Гэтая праблема набывае асабліва актуальнае значэнне у сувязі з будауніцтвам заводау жалезабетонных канструкцый.

Але тое, што намі зроблена у сэнсе устанаулення творчай садружнасці з прамысловасцю, сельскай гаспадаркай —толькі пачатак. Прадстаіць яшчэ вялікая работа па наладжванню усебаковай, глыбокай сувязі навуковага калектыву з прамысловасцю, сельскай гаспадаркай рэспублікі дзеля ажыццяулення іх далейшага тэхнічнага прагрэсу. Плануючы навуковую работу, мы імкнемся пазбегнуць памылак, якія мелі месца у мінулым. Нашы ранейшыя планы хварэлі многатэмнасцю. Гэта выклікала распыленне сіл навуковых супрацоунікау і недастатковую іх канцэнтрацыю для распрацоукі актуальных комплексных праблем, якія маюць найбольш важнае значэнне для тэхнічнага прагрэсу прамысловасці, для паспяховага развіцця сельскай гаспадаркі.

Міністэрства вышэйшай адукацыі указала на сур'ёзныя недахопы у рабоце кафедр грамадскіх навук нашага універсітэта. Тэматыка навукова-даследчых работ кафедр яшчэ недастаткова цесна звязана з актуальнымі задачамі народнай гаспадаркі, якія выцякаюць з рашэнняу ліпеньскага Пленума ЦК КПСС. Надрукаваныя работнікамі кафедр артыкулы і работы не маюць сур'ёзных абагульненняу, якія-б садзейнічалі паляпшэнню практычнай дзейнасці прамысловасці і сельскай гаспадаркі. У надрукаваных работах і абароненых дысертацыях маюцца сур'ёзныя недахопы.

Кафедрам грамадскіх навук неабходна глыбока і усебакова распрацоуваць пытанні марксісцка-ленінскай навукі на аснове абагульнення практыкі комуністычнага будауніцтва, узмацніць сувязь работнікау гэтых кафедр з практыкай народнай гаспадаркі.

У план навукова-даследчай работы на будучае пяцігоддзе уключан рад тэм, якія маюць вялікае практычнае значэнне для народнай гаспадаркі. Навуковымі супрацоунікамі універсітэта будуць распрацоувацца праблемы поуправадінкоу і дыэлектрыкау і г. д.

Прыкметны зрух у напрамку распрацоукі комплексных праблем, якія патрабуюць намаганняу многіх вучоных, намеціуся на усіх факультэтах і кафедрах універсітэта. Запланаваны цэлы шэраг калектыуных работ. Кафедрамі грамадскіх навук вядзецца работа па напісанню манаграфіі «Пытанні гістарычнага і дыялектычнага матэрыялізма у рабоце В. І. Леніна «Философские тетради». Намечана выдаць да 40-й гадавіны Кастрычніка калектыуны зборнік «Дасягненні беларускага народа за 40 год Совецкай улады». Калектыуна будзе напісана манаграфія «Нарысы па гісторыі большэвіцкіх арганізацый у дарэвалюцыйнай Беларусі». Усе гэтыя работы будуць напісаны сумесна з навуковымі супрацоунікамі Акадэміі навук БССР.

Да ліку буйных калектыуных манаграфіи належаць запланаваныя работы «Перспектыва арганізацыі вытворчасці содавых вырабау у БССР» (кіраунік З. А. Гарэлік), «Мінералагічныя і геахімічныя умовы фармавання чацвярцічных адкладанняу у БССР» (кіраунік К. І. Лукашоу), «Станауленне і развіццё соцыялістычнага рэалізма у беларускай літаратуры» (кіраунік М. Г. Ларчанка) і г. д. Навуковымі работнікамі многіх кафедр будзе напісан шэраг падручнікау, метадычных і вучэбных дапаможнікау.

Навуковы калектыу універсітэта—буйнейшай у Беларусі вышэйшай навучальнай установы—мае усе умовы для плённай навукова-даследчай работы. Наша навуковая работа павінна поунасцю адпавядаць тым высокім і ганаровым задачам, якія пастаулены перад совецкай навукай народам і Комуністычнай партыяй.

Г. А. ПАВЕЦЬЕЎ, прарэктар БДУ імя В. І. Леніна па навуковай рабоце.

ПІСЬМО У РЭДАКЦЫЮ

Калі ў кіраўніцтва бяздушныя людзі

Паважаная рэдакцыя! Звярнуцца да вас мяне прымусілі наступныя абставіны. Яшчэ у верасні мінулага года я хацеу уступіць у члены касы узаемадапамогі, але у нашай групе не было адказнага. Крыху пазней мне прапанавалі проста падаць заяву і уплачваць членскія узносы, што я і зрабіу у кастрычніку 1955 года. Я лічыу ужо сябе поунапрауным членам касы узаемадапамогі. Але не тут было. Нядауна касорг курса Фёдарава прапанавала мне забраць назад уступныя і членскія узносы. Матывавала яна гэта тым, што індывідуальнае членства адсутнічае. Тое-ж самае мне аутарытэтна заявіу і казначэй касы узаемадапамогі Драгуноу (II курс аддз. журналістыкі). Такім чынам, мае членства у касе узаемадапамогі было скасавана, хоць я і рабіу усё магчымае, каб быць адным з актыунейшых яе членау. Скасавана на той падставе, што членства магчыма толькі калектыунае.

Я не буду спрачацца так гэта ці не так. Магчыма, што нейкі пункцік нейкага статута і гаворыць аб тым, што забараняецца індывідуальнае уступленне у члены касы узаемадапамогі, хоць гэта і пярэчыць здароваму сэнсу. Я хачу сказаць аб іншым—няужо таварыш Драгуноу і іншыя не зразумеюць, што у іх афіцыйных заявах адучваецца халадок бюракратызма, роунадушша да становішча свайго таварыша? Няужо нельга было зрабіць выключэнне і пайсці мне насустрач. Я інвалід II групы. Да паступлення ва універсітэт жыу у доме інвалідау. Мне ніхто не дапамагае. Зараз у мяне вельмі няустойлівае здароуе і цяжкае матэрыяльнае становішча, а я хачу вучыцца, працаваць, быць карысным жыццёдзейным чалавекам. Каса узаемадапамогі, магчыма, аказала-б мне хоць невялікую падтрымку, і вось знаходзяцца людзі, якім няма ніякай справы да майго становішча.

В. КАЛТАМЕНКАЎ,
студэнт IV курса юрфака.

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕННЯЎ

„ПАЖАДАННЕ СТУДЭНТАЎ“

Пад такім загалоўкам у нашай газеце было змешчана пісьмо студэнта філалагічнага факультэта т. Зарэцкага, у якім крытыкавалася работа клуба БДУ. Тав. Зарэцкі прапанаваў перад пачаткам дэманстрацыі кінофільма праводзіць кароткія гутаркі, у якіх вызначаць ідэю фільма і яго вартасць.

Як паведаміў член партыйнага камітэта тав. Т. А. Базылеў, пісьмо абмеркавана ў партыйным камітэце. Пажаданні студэнцтва прызнаны правільнымі. Зараз перад дэманстрацыяй кінофільмаў праводзяцца кароткія, 10—15-мінутныя гутаркі аб тым ці іншым кінофільме. Так, перад дэманстрацыяй кінофільмаў аб бальшэвіку Максіме выступала кандыдат навук В. А. Захарава, а перад кінофільмам «Пармская абіцель»—выкладчык Н. І. Лапідус.

* * *

У № 29 «Беларускага універсітэта» былі змешчаны матэрыялы «Прошу не отказать моей просьбы», «Асабіста я напісаў», «Усякае бывае», у якіх былі падвергнуты рэзкай крытыцы студэнты, філалагічнага факультэта, дапускаючыя у пісьмовых работах і заявах грубыя памылкі.

Як паведаміў дэкан філфака М. Г. Ларчанка, матэрыялы газеты сталі прадметам абмеркавання на нарадзе выкладчыкаў факультэта. Нарада прызнала крытыку газеты правільнай. Прапанавана кафедры рускай мовы і агульнага мовазнаўства распрацаваць канкрэтныя мерапрыемствы, накіраваныя на ліквідацыю непісьменнасці асобных студэнтаў.

Адносна студэнта III курса аддзялення журналістыкі Жарскага дэканат паведамляе, што кафедра тэорыі і практыкі савецкага друку асудзіла нядобрасумленныя адносіны студэнта Жарскага да сваіх абавязкаў у час вытворчай практыкі. Жарскаму практыка не залічана, яму прапанавана пайсці паўторна вытворчую практыку пры газеце «Беларускі універсітэт».

Універсітэцкі ВОЖЫК

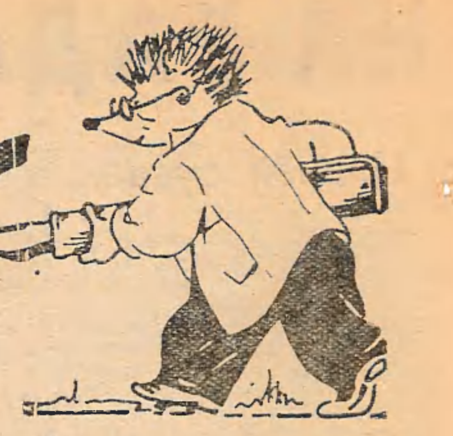

ПЕЦЯ ЖАРСКІ—КАРОЛЬ ФАКСТРОТА

П. Жарскі, студэнт III курса аддзялення журналістыкі, з года у год атрымлівае нездавальняючыя адзнакі на экзаменах.

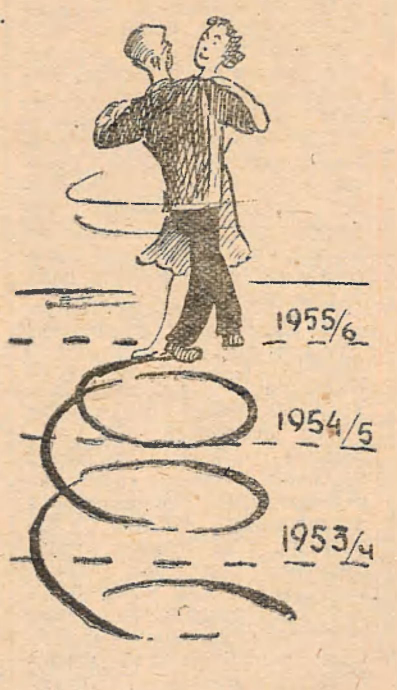

Каб здаваць, як танцаваць, атрымаў-бы Пеця пяць.

А Пеця усё танцуе,
танцуе,
танцуе.

ТАЛЕНТЫ І ПАКЛОННІКІ

ПАВАЖАНЫ ВОЖЫК!

Ці чуу ты калі, як «прыгожа і теленавіта» пяе песні студэнт V курса гістфака Дубін?

Вельмі прыгожа. Часцей за усё ён пяе на калідоры універсітэта, калі студэнты у аудыторыях і кабінетах рыхтуюцца да экзаменау. Вечарам 8 студзеня ён нават сабрау «капэлу», у якой актыуны удзел прыняу студэнт фізмата Шапчыц, і спявалі «Лунную серэнаду». Студэнты папрасілі перастаць пець, але Дубін прадаужау дырыжыраваць з захапленнем.

Падзівіся, Вожык, яго арганізацыйным здольнасцям!

З павагай ДАНІЛІН.

ПАДСТОЛЬНАЯ РАБОТА

Студэнтка Маклюк Л. пры здачы заліку па палітычнай эканоміі карысталася канспектам і кнігай.

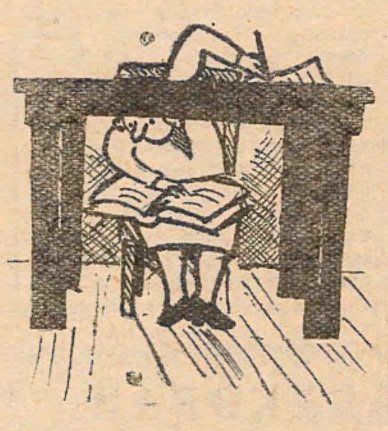

Не дапамагло...
І не дапаможа...

ЗАВЯЗЛІ

Студэнты Навіцкая, Бірукова (II курс філфака), Разанскі (I курс аддз. журналістыкі), да пачатку сесіі не ліквідавалі мінулагоднюю акадэмічную запазычанасць.

Выкладчык павінен быць не толькі лектарам, але і выхавацелем

У апошні час наш друк пачау усё часцей і часцей узнімаць пытанні ідэалагічнай і маральна-выхавауча работы сярод моладзі і, у прыватнасці, сярод студэнтау. Гэта, безумоуна, не выпадкова. Гэтыя пытанні ставіць перад намі з усёй вастрынёй само жыццё.

Наша газета змясціла ужо некалькі матэрыялау аб амаральных паводзінах студэнтау. Асабліва багата матэрыял для фельетонау пастауляе ужо другі год юрыдычны факультэт. Варта прыгадаць самую сумную гісторыю з драмгурткоуцамі. У некаторых з іх выявіліся індывідуалістычныя, нездаровыя звычкі і пабуджэнні. Справа дайшла да бандыцкага учынку Внукава.

Чаму-ж такія ганебныя з'явы маюць месца у сценах універсітэта? У першую чаргу таму, што выхавауча работа сярод студэнтау вядзецца пакуль яшчэ слаба. Вялікі рахунак у гэтых адносінах трэба прад'явіць перш за усё камсамольскай і прафсаюзнай арганізацыям. Яны імкнуцца абмежаваць сваю работу часцей за усё пытаннямі вучобы, пасяховасці студэнтау. Не многа можна успомніць камсамольскіх сходау, на якіх-бы абмяркоуваліся пытанні аб маральным абліччы нашага студэнта, аб дружбе, таварыскай узаемадапамозе, аб будучай прафесіі. І атрымліваецца, што галоунае у рабоце нашых грамадскіх арганізацый—выхаванне дастойнай маладой змены—застаецца у баку. Ёсць усе падставы прад'явіць сур'ёзныя прэтэнзіі і да нашых выкладчыкау.

Педагогія—гэта не толькі навучанне, але і выхаванне. А некаторыя нашы выкладчыкі лічаць, што іх задача—прачытаць лекцыю. А як студэнты успрынялі лекцыю, што яны атрымалі ад яе — гэта часта забываецца. Важны-ж не толькі змест лекцыі, а важна і тое, як прачытана лекцыя, як адносіцца да яе сам лектар, і у той-жа час як ён адносіцца і да аудыторыі—акадэмічна роунадушна, або актыуна, уважліва. Другімі словамі, пакуль выкладчык не стане выхавацелем, пакуль свае словы ён не падмацуе асабістымі адносінамі і да матэрыяла лекцыі і да аудыторыі—студэнты застануцца роунадушнымі. У лепшым выпадку яны будуць механічна канспектаваць матэрыял. Дзе ужо тут гаварыць аб кіпенні мыслі, аб хваляванні аудыторыі.

Нядауна на IV курсе рускага аддзялення на семінары па рускай мове студэнт В. Нікіфаровіч прачытау цікавы, змястоуны даклад. Але яго даклад з 22 чалавек слухала 6(!). Дзе былі астатнія? Хто вінаваты у гэтым?

Адказнасць за наведванне заняткау павінна несці і выкладчык тав. Базыленка. Тав. Базыленка, відаць, не змагла абудзіць у студэнтау цікавасці да семінарскіх заняткау, да дакладау, якія там чытаюцца. У гэтым—адна з прычын дрэннага наведвання студэнтамі лекцый і семінарскіх заняткау.

Ёсць і прыклады іншага парадку. Глыбокія змястоуныя веды атрымліваюць студэнты на лекцыях і семінарскіх занятках дацэнта Якуба. Выкладчык імкнецца данесці да студэнтау навуковы, рэвалюцыйны, творчы характар марксізма-ленінізма. Яго патрабавальнасць да семінарскіх заняткау прымушае працаваць. Студэнты заусёды сур'ёзна рыхтуюцца да семінарау і акуратна іх наведваюць. І гэта усё дзякуючы таму, што тав. Якуб імкнецца авалодаць аудыторыяй, глыбока цікавіцца тым, каб яго слова дайшло да студэнта. Выкладчык дамагаецца, каб студэнты творча, свядома, а часамі і самастойна засвойвалі матэрыял. Тав. Якуб умее звязаць матэрыял лекцыі або семінарскіх заняткау з нашай сучаснасцю. Ён ведае кожнага студэнта, ведае, якой ацэнкі студэнт заслугоувае. Энергічна, з душой чытае лекцыі малады выкладчык Янчанка. Ён цесна звязан з аудыторыяй, знаёміцца з ёй бліжэй на семінарскіх занятках.

Узяць цяпер самастойную работу студэнтау. Не заусёды і далёка не усе выкладчыкі сапрауды дапамагаюць студэнтам у іх першых самастойных спробах. Не усе і гурткі таму працуюць так, як ім-бы належыла. Няма у рабоце многіх гурткоу творчай атмасферы, якая-б магла захапіць студэнтау.

А вось у гуртку зарубежнай літаратуры такая атмасфера ёсць. Ёсць таму, што кіраунік гуртка Д. Е. Фактаровіч здолеу творча арганізаваць работу, ён знаходзіць час, магчымасць, каб дапамагчы студэнтам.

У студэнтау апрача лекцый, гурткоу, канферэнцый ёсць і другое жыццё. Гэтым жыццём—адпачынкам, узаемаадносінамі з калектывам, дружбай, каханнем, густамі—нашы выкладчыкі амаль не цікавяцца. Таму і не дзіва, што для некаторых выкладчыкау той або іншы курс—проста бязлікая група людзей, і ён не аддзяляе аднаго студэнта ад другога, не ведае іх як людзей. Выкладчыкі—рэдкія госці на студэнцкіх вечарах. Не наведваюць яны і сходау, дзе праяуляецца так сказаць «унутраны змест» і кожнага студэнта і калектыву наогул. Рэдка заглядваюць выкладчыкі і у інтэрнат, а калі і заглядваюць, то мімаходам, не знаёмячыся глыбока з бытам студэнтау.

Задача зараз заключаецца у тым, каб ліквідаваць тую «мёртвую прастору», якая часам застаецца паміж лектарскай кафедрай і аудыторыяй. Выкладчык павінен бліжэй стаць да студэнтау, ведаць іх жыццё, быт, запатрабаванні, густы.

Выкладчык павінен выхоуваць!

А. ВЯРЦІНСКІ.

ПАПРАЎКА

У № 30 „Беларускага універсітэта“ ў матэрыяле „Універсітэцкі вожык развітваецца з 1955“ была дапушчана памылка. Там, дзе размова ідзе пра галоўбуха, усюды трэба чытаць „старшы бухгалтар“ замест „галоўбух“.

Калектыў супрацоўнікаў хімічнага факультэта выражае глыбокае спачуванне загадчыку кафедры агульнай і неарганічнай хіміі, прафесару Н. Ф. Ермоленку з выпадку напаткаўшага яго гора—смерці маці.

Рэдактар А. ВОЛК.

АТ 02911 Мінск. Друкарня Выдавецтва Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна. Зак. 58. Тыраж 2 000.